

**UNIVERZA V LJUBLJANI
VETERINARSKA FAKULTETA
PRO V KONJEREJI**

ZDRUŽENJE REJCEV ARABSKIH KONJ SLOVENIJE

**REJSKI PROGRAM ZA PASMO
ARABSKI KONJ**

Ljubljana, junij 2010

KAZALO VSEBINE

1 PREDHODNA DOLOČILA	4
2 IZVOR IN RAZVOJ PASME	4
3 REJSKI CILJ	4
4 VELIKOST POPULACIJE:	6
5 NAČIN REJE	6
6 REJSKE METODE	6
7 IDENTIFIKACIJA, REGISTRACIJA IN VPIS V PRODOVNIŠKO KNJIGO	7
8 SELEKCIJSKI PROGRAM	8
8.1. Uvod.....	8
8.3 Ocena lastnosti zunanosti	9
8.4 Vrednotenje po kvaliteti potomstva	9
8.5 Presoja zdravja in plodnosti	9
8.6 Razvrščanje v kakovostne razrede.....	10
8.7 Odbira plemenskih živali	10
8.7.1 Odbira plemenjakov	10
8.7.2 Odbira ženskih živali.....	11
8.8 Zagotavljanje plemenjakov.....	12
8.9 Letni program uporabe plemenjakov	12
8.10 Izdajanje zootehniške dokumentacije	13
9 RAZVOJNE NALOGE	13
9.2 Preizkušanje delovne sposobnosti	14
9.4 Uvajanje metod za napovedovanje genetskih vrednosti.....	14
10 UKREPI ZA GOSPODARNEJŠO REJO	14
11 ZAGOTAVLJANJE ŠIRJENJA GENETSKEGA NAPREDKA	15
12 VODENJE IN OBJAVA PODATKOV IN PUBLIKACIJE	15
13 POGOJI ZA SODELOVANJE V REJSKEM PROGRAMU	16
14 NADZOR NAD IZVAJANJEM REJSKEGA IN SELEKCIJSKEGA PROGRAMA	17
PRAVILA O VODENJU RODOVNIŠKE KNJIGE ZA PASMO ARABSKI KONJ	18
1. Splošna določila	18
2. Rodovniška knjiga za pasmo arabski konj	18
3 Vpis v rodovniško knjigo	19
Vpis žrebcev	20
Vpis kobil.....	21
Vpis tujih konj	21
4 Istovetnost konja - Identiteta.....	22
5 Lastništvo	23
6 Identifikacija žrebet	23
7 Registracija žrebet.....	25
7.1 Redni postopek.....	25
8 Izbira imena	27
9 Dodatno označevanje konj	28
10 Evidenca pripustov	28
11 Preverjanje porekel	28
12 Register tujih konj	29
13 Register izpisanih konj	30
14 Register rejcev	31
15 Register lastnikov	31
16 Hlevska knjiga	32
17 Pristojbine	32
Priloge:	32
Pravilnik za ocenjevanje lastnosti zunanosti in merila za razvrščanje živali v kakovostne razrede ..	32
Izvodi tiskovin zootehniške dokumentacije	32

Avtor programa: mag. Janez Rus, dr.vet.med., Strokovni vodja PRO VF in DPO VF. Pri izdelavi programa je sodelovala rejska komisija Združenja rejcev arabskih konj Slovenije.

Rejski program je avtorsko zaščiten. Prepoveduje se vsakršno nepooblaščenno razmnoževanje in kopiranje.

Ljubljana, junij 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
VETERINARSKA FAKULTETA
INŠTITUT ZA REJO IN ZDRAVSTVENO VARSTVO KOPITARJEV
Cesta v Mestni log 47, 1000 Ljubljana

strokovni vodja
mag. Janez Rus, dr.vet.med

dekan
prof. dr. Marjan Kosec

1 PREDHODNA DOLOČILA

1.1 Rejski program za pasmo arabski konj obsega ukrepe, ki so potrebni za doseganje rejskega cilja v reji konj arabske pasme in selekcijske ukrepe (predvsem postopek ocenjevanja lastnosti zunanosti in način razvrščanja plemenskih živali v kakovostne razrede). Določa pogoje in način vodenja rodovniške knjige za arabsko pasmo.

1.2 Določila rejskega programa in vodenje rodovniške knjige je usklajeno z načeli WAHO, katere polnopravni član je Združenje rejcev arabskih konj Slovenije od 2004. V rodovniško knjigo so lahko vpisani samo čistopasemski konji arabske pasme.

1.3 Rejski program je usklajen z Zakonom o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02-ZUreP-1, 110/02-ZGO-1 in 45/04-ZdZPKG) in pravilniki, ter ostalimi podzakonskimi predpisi, ki urejajo področje konjereje.

1.4 Rejski program izvaja VF, Inštitut za rejo in zdravstveno varstvo kopitarjev – DPO v sodelovanju z Slovenskim združenjem rejcev arabskih konj (v nadaljnjem besedilu Združenje) na celotnem območju Republike Slovenije.

2 IZVOR IN RAZVOJ PASME

Populacija arabskih konj v Sloveniji je izjemno majhna in se po izvoru navezuje pretežno na populacijo arabskih konj v bosenski kobilarni Borike in jugoslovanski kobilarni Karadjordjevo. V rodovniško knjigo, ki se v Republiki Sloveniji vodi od leta 1992, se vpisuje tiste živali arabske pasme, ki ne izpolnjujejo genealoških pogojev za vpis v rodovniško knjigo za polnokrvno arabsko pasmo konj.

3 REJSKI CILJ

3.1 Arabski konj se v Sloveniji organizirano zreja od leta 1992. Pasma je razširjena po vsej državi

3.2 Rejski cilj je skladen, eleganten, plemenit arabski konj, dobrohotnega karakterja in živahnega temperamenta, pravilnih in izdatnih hodov, primerne za vse zvrsti konjeniškega športa in ljubiteljskega konjeništvu.

3.3 Osnovne značilnosti arabskega konja so:

Velikost	žrebc	- 145 – 160 cm
	kobile	- 145 – 160 cm

Barve	vse barve
-------	-----------

Telesna zgradba	glava: majhna, suha, plemenita, konkavnega profila, širokega čela, velikih temnih oči, kratkih, lepo oblikovanih ušes;
	vrat: dolg, dobro nasajen, usločen in dobro omišičen, dobro pregibnega zatilja;
	telo: srednje dolgo, široko in globoko, manjšega okvira; dobro izražen dolg viher; dolgo položno pleče, srednje dolg, dobro omišičen, prožen hrbet s kratkimi ledji; križ srednje dolg, raven;
Fundament	korekten, čvrst, a suh, z dobro izraženimi sklepi in kratkimi piščalnicami; dovolj dolgimi prožnimi biclji, čvrstih, pravilno oblikovanih kopit;
Gibanje	korektno, enakomerno, prožno in izdatno;
Posebne značilnosti	skladen, eleganten arabski konj čvrste konstitucije, dobro izraženega spolnega dimorfizma, zaupljivega in uravnoveženega karakterja, živahnega temperamenta; zaželena je izrazita delavoljnost, vsestranska uporabnost, dobra prilagodljivost, dobro izkoriščanje krme, dobra plodnost.

3.4 Dolgoročni rejski cilji izvajanja rejskega programa za pasmo so:

Cilj	Izhodiščno leto 2010 %	Končno leto 2015 %	Dolgoročni cilj %
Žrebeci vpisani v knjigo žrebcev I	0	5	5
Kobile vpisane v Glavno knjigo kobil	30	35	35
Moške živali z oceno lastnosti zunanosti nad 70 %	10	15	15
Ženske živali z oceno lastnosti zunanosti nad 70 %	40	50	50
Moške živali z opravljenim preizkusom delovne sposobnosti z oceno nad 7,5	Preizkus delovne sposobnosti se ni izvajal		
Ženske živali z opravljenim preizkusom delovne sposobnosti z oceno nad 7,5	Preizkus delovne sposobnosti se ni izvajal		

4 VELIKOST POPULACIJE:

4.1 Populacija konj arabske pasme je izjemno majhna. Kljub predvidevanjem se stalež praktično ne povečuje. V razmerah, ki vladajo na trgu s konji ni pričakovati, da bi se populacija v prihodnjem obdobju občutno povečala, zato je ciljno število živali zmanjšano.

Kategorija	Število živali v letu 2005	Število živali v letu 2009	Ciljno število živali
Plemenski žrebc	10	17	10
Plemenske kobile	21	20	50
Registrirana žrebeta	3	4	20
Mladi konji v 2. - 4. letu starosti	9	10	60
Ostali konji	5	20	50
Skupna velikost populacije	48	71	190

4.2 Zastopanost posameznih kategorij v populaciji je zadovoljiva. Število registriranih žrebet je glede na število kobil, vpisanih v rodovniško knjigo razmeroma majhno in kaže na zmerno intenzivnost reje.

5 NAČIN REJE

5.1 V reji arabskega konja se stremi za sonaravno rejo živali, ki zagotavlja optimalni fizični razvoj živali in vrstno specifično socializacijo. Rejski program neposredno ne predpisuje pogojev reje, priporoča pa:

- da se živali zrejajo v objektih in na površinah, ki zagotavljajo bivanje živali v skladu z ekološkimi, etološkimi in drugimi zahtevami, ki jih določa pravni red na tem področju;
- da se živalim v pašni sezoni omogoči celodnevno pašo na ustreznih pašnikih

5.2 Živalim so rejci oz. lastniki dolžni zagotavljati vso potrebno oskrbo in nego v skladu z uveljavljenimi etičnimi in etološkimi standardi.

5.3 Delovnim konjem za vse zvrsti rabe so rejci oz. lastniki dolžni zagotoviti privajanje na delo in pogoje ter način rabe v skladu z uveljavljenimi strokovnimi in etičnimi standardi konjenišva.

6 REJSKE METODE

6.1 1 Reja arabskih konj je čistopasemska, dovoljena so le križanja z živalmi arabske polnokrvne in shagya arabske pasme. Križanja s katerokoli drugo pasmo niso dovoljena.

6.2 Dovoljene oblike razmnoževanja so:

- naravni pripust
- osemenjevanje
- Prenos jajčnih celic in zarodkov je dovoljen. Možna je registracija enega potomca kobile, dajalke jajčne celice, vsako koledarsko leto.

6.3 Pripustna sezona traja od 15. februarja do 15. avgusta v tekočem koledarskem letu. Izjemoma so dovoljeni tudi pripusti v času izven pripustne sezone.

7 IDENTIFIKACIJA, REGISTRACIJA IN VPIS V PRODOVNIŠKO KNJIGO

Rodovniška knjiga za pasmo arabski konj

7.1 V rodovniško knjigo za pasmo arabski konj so lahko vpisane čistopasemske živali te pasme, arabske polnokrvne pasme in shagya arabske pasme. Dovoljen je vpis živali, ki imajo v peti ali nadaljnjih generacijah prednikov enega prednika drugih pasem.

7.2 Preden je katerakoli žival vpisana v posamezne dele in razdelke rodovniške knjige, v register žrebet ali register tujih konj, mora biti identificirana in registrirana v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev.

7.3 Način in postopki identifikacije in registracije - vpisa konj v posamezne dele in razdelke rodovniške knjige, v register žrebet, register tujih konj, register izpisanih konj, ter vpis rejcev in lastnikov živali, so opredeljeni v Pravilih o vodenju rodovniške knjige.

7.4 Živali vključene v rejski program za arabsko pasmo, v skladu z določili rejskega programa in določili Pravil o vodenju rodovniške knjige, so vpisane v naslednje sezname rodovniške knjige:

Glavni del rodovniške knjige
 Knjiga plemenskih žrebcev
 Knjiga plemenskih kobil
Register žrebet
Dodatni registri

7.5 Vpis konj v posamezne dele in razdelke rodovniške knjige, v register žrebet, register tujih konj, register izpisanih konj ter vpis rejcev in lastnikov, je opredeljen v Pravilih o vodenju rodovniške knjige.

7.6 Za vpis tujih živali (živali, ki so bile prvič registrirane in vpisane v drugo – tujo rodovniško knjigo) in plemenskega materiala v rodovniško knjigo in priznavanje za pleme teh živali, njihovega semena, jajčnih celic ali zarodkov, se smiselno uporabljajo vsa merila, predpisana z rejskim programom in Pravili o vodenju rodovniške knjige.

7.7 Žrebčevo seme, jajčne celice ali zarodki, se lahko uporabljajo le na osnovi zootehniškega dokumenta o priznanju za pleme

8 SELEKCIJSKI PROGRAM

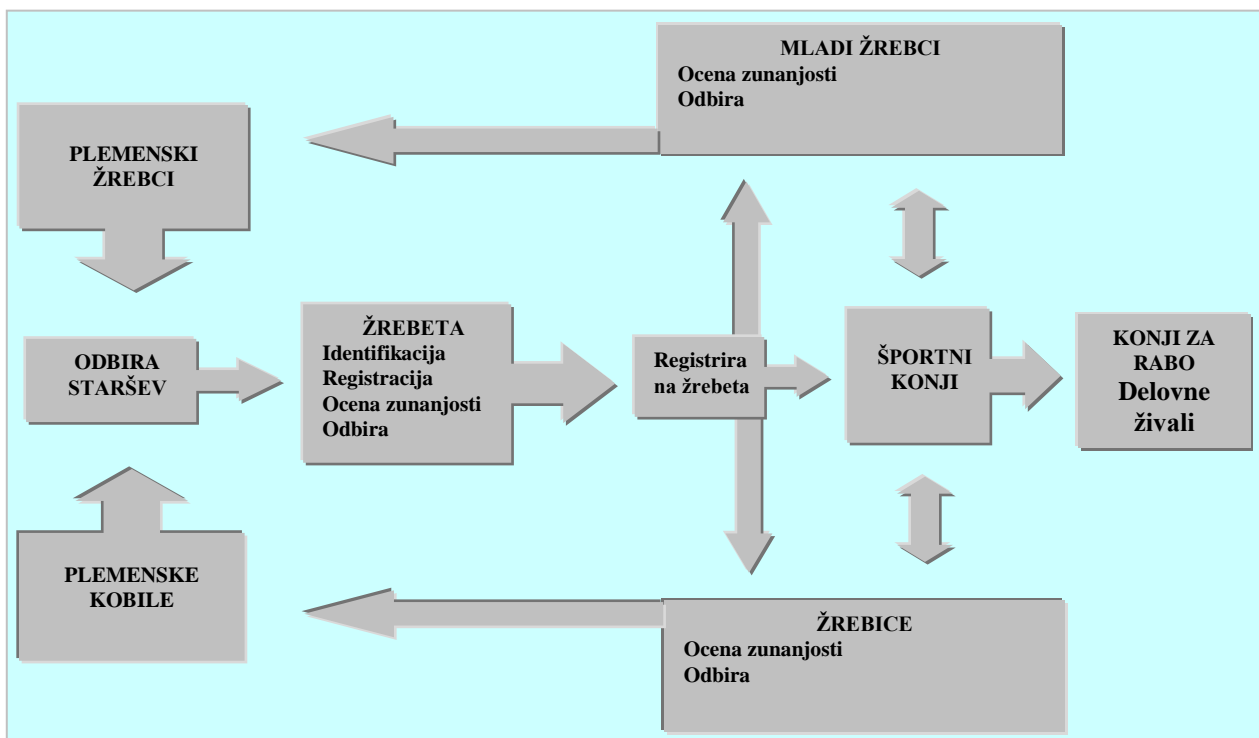
8.1. Uvod

8.1.1 Za izvajanje selekcijskega programa, oziroma selekcijskih ukrepov, zagotavlja PRO potrebne strokovne kadre in ustrezno merilno, laboratorijsko in programsko in strojno opremo, v skladu z uveljavljenimi standardi. V reji arabskega konja so dovoljena križanja s pasmami, ki jih določa rejski program. Program križanja ni predpisan. Populacija konj, vpisanih v rodovniško knjigo, je majhna in po izvoru zelo heterogena. Genetska variabilnosti znotraj populacije je zadovoljiva.

8.1.2 Za zagotavljanje rejskega - selekcijskega napredka se izvajajo selekcijski ukrepi, opisani v selekcijskem programu:

- Vrednotenje porekla
- Ocena lastnosti zunanosti
- Vrednotenje po kvaliteti potomstva
- Presoja zdravja in plodnosti
- Razvrščanje v kakovostne razrede

8.1.3 Shema selekcijskega programa:

8.2 Vrednotenje porekla

Merila, po katerih se vrednoti poreklo plemenskih živali arabske pasme, so posebej opredeljena med pogoji za vpis plemenskih živali v ustrezen seznam rodovniške knjige, predpisanimi s Pravili o vodenju rodovniške knjige

8.3 Ocena lastnosti zunanosti

8.3.1 Ocenjuje se lastnosti, ki jih opredeljuje rejski cilj.

8.3.2 Lastnosti zunanosti konj arabske pasme se ocenjuje po ocenjevalnem modelu predpisanem s Pravili o vodenju rodovniške knjige.

8.3.3 Ocenjevanje opravlja komisija, ki jo določi strokovni svet PRO .

8.3.4 Komisija opravi ocenjevanje na razpisanih pregledih (pregled rodovniških kobil in naraščaja, pregled žrebcev za sprejem v rodovnik, pregled za odbiro žrebcev itd.), kar omogoča primerjavo večjega števila živali iste kategorije. V izjemnih primerih je upravičen pregled posameznih živali.

8.3.5 Na osnovi ocene lastnosti zunanosti se konje razvršča v kakovostne razrede.

8.4 Vrednotenje po kvaliteti potomstva

8.4.1 V rodovniško knjigo se za vsakega plemenskega žrebca in kobilo vnesejo vsi rezultati, ki jih dosežejo njihovi potomci na:

- ocenjevanjih žrebet,
- pregledih za odbiro plemenskih žrebcev,
- pregledih kobil za sprejem v rodovnik,
- preizkusih delovne sposobnosti za kobile in žrebce (ko bo uveden),
- na uradnih tekmovanjih in razstavah (ko bodo dosegljivi).

8.4.2 Na osnovi dosežkov potomcev se plemenske živali razvršča v ustrezen razdelek rodovniške knjige oz. ustrezen kakovostni razred.

8.5 Presoja zdravja in plodnosti

8.5.1 Plemenske živali morajo biti zdrave, plodne in ne smejo biti nosilci dednih napak. Obvezen je veterinarski pregled žrebcev privedenih na pregled za odbiro plemenjakov. Veterinarski pregled kobil ob pregledu za sprejem v rodovnik ni obvezen, v spornih primerih pa lahko komisija zahteva veterinarsko poročilo.

8.5.2 V rodovniško knjigo ne morejo biti vpisane živali, ki imajo prirojene morfološke in/ali fiziološke konstitucijske napake.

8.5.3 Živali pri katerih se ugotovi kile, napake na zobovju, kriporhizem, obsežna depigmentacija kože, depigmentacija šarenice, kronični obstruktivski bronhitis ali poletni ekcem, ne morejo biti vpisane v rodovniško knjigo.

8.5.4 V primeru, da se pri živalih ugotovi druge morfološke napake:

izrazito nežna konstitucija,
neizraženi spolni znaki,
nepravilne oblike prsi – zelo ozka, plitke prsi, razplečenost,
močno uleknjen hrbet,
slaboten, deformiran skelet,
zelo mehki biclji,
zelo slabotni sklepi,
hujše napake v stojah,
slaba, spačena kopita,

ali fiziološke napake - motnje v funkciji različnih organskih sistemov, ki se odražajo na:

zdravju,
kondiciji,
temperamentu,
spolni aktivnosti – sposobnosti,

se te presojujejo pri ocenjevanju lastnosti zunanosti (morfološke) ali z veterinarskim diagnostičnim pregledom (fiziološke napake).

8.6 Razvrščanje v kakovostne razrede

8.6.1 Žrebce in kobile arabske pasme se razvršča v kakovostne razrede glede na njihovo oceno lastnosti zunanosti.

8.6.2 Razredi v katere se razvršča živali in merila za razvrščanje v razrede so opredeljena v Pravilih o vodenju rodovniške knjige.

8.6.3 V elitni kakovostni razred se lahko razvrsti živali, ki so, glede na oceno lastnosti zunanosti, uvrščene najmanj v 2.a kakovostni razred in izpolnjujejo ostale pogoje predpisane s Pravili o vodenju rodovniške knjige.

8.7 Odbira plemenskih živali

8.7.1 Odbira plemenjakov

8.7.1.1 Komisijo za odbiro plemenskih žrebcev arabske pasme imenuje strokovni svet PRO.

8.7.1.2 Na pregled za odbiro plemenjakov so lahko privedeni žrebci v četrtem letu starosti.

8.7.1.3 Žrebci se pripustijo k pregledu za odbiro plemenskih žrebcev na osnovi :

- a. ustreznega porekla,
- b. zadovoljive ocene lastnosti zunanosti,

8.7.1.4 Lastnik žrebca mora predložiti veterinarsko zdravstveno potrdilo, ki potrjuje:
- da žrebec nima prirojenih konstitucijskih napak, ki bi bile lahko dednega izvora;
- da pri žrebcu ni bil opravljen kakršenkoli operativni poseg s ciljem korekcije telesne pomanjkljivosti.

Pregled mora opraviti pooblaščen veterinar/veterinarska ustanova.

8.7.1.5 Vsi žrebci, privedeni na preglede, morajo imeti opravljen androloški pregled.

8.7.1.6 Pri vseh žrebcih, privedenih na preglede, mora biti preverjeno poreklo na osnovi preiskave vzorca krvi na krvne skupine ali z molekularnimi genetskimi preiskavam. Žrebci, katerih poreklo je preverjeno na osnovi preiskav na krvne skupine morajo imeti od leta 2005 opravljeno molekularno genetsko preiskavo lastnega vzorca krvi.

8.7.1.7 Merila za odbiro žrebcev so predpisana s Pravili o vodenju rodovniške knjige.

8.7.1.8 Vsi odbrani žrebci so priznani za pleme za obdobje treh let. Po treh pripustnih sezonah morajo biti ponovno privedeni na pregled za odbiro plemenskih žrebcev, kjer se na osnovi končne ocene zunanosti (žrebci, ki so bili ob prvem priznanju mlajši od 5 let) in rezultatov pregledov vsaj 20 potomcev, priznajo za pleme brez omejitve trajanja priznanja.

V primeru, da ni bilo pregledanih vsaj 20 potomcev se končna odbira plemenjaka opravi v naslednji pripustni sezoni. Če so pri več kot 20 % potomcev ugotovljene napake na zobovju – ščukasto ali krapje zobovje, hernije ali močno izražene konstitucijske napake, se žrebec ne prizna za plemenjaka.

8.7.1.9 Žrebcu, ki je priznan za pleme brez omejitve trajanja priznanja se priznanje lahko odvzame v primeru slabe plodnosti ali neplodnosti. Osnova za odvzem priznanja je rezultat androloškega pregleda. Priznanje se lahko odvzame tudi žrebcu, za katerega se naknadno ugotovi, da na svoje potomstvo prenaša težje konstitucijske napake.

8.7.1.10 Za osemenjevanje so lahko priznani vsi žrebci vpisani v knjigo žrebcev I rodovniške knjige.

8.7.1.11 Vsi priznani žrebci morajo biti vsako letno privedeni na predstavitev plemenskih žrebcev, ki jo organizira organizacija rejcev.

8.7.2 Odbira ženskih živali

8.7.2.1 Komisijo za oceno in odbiro plemenskih kobil arabske pasme imenuje strokovni svet PRO.

8.7.2.2 Na ocenjevanje in odbiro za vpis v rodovniško knjigo, so lahko privedene kobile v četrtem letu starosti.

8.7.2.3 Pri vseh kobilah, privedenih na preglede, mora biti preverjeno poreklo na osnovi preiskave vzorca krvi na krvne skupine ali z molekularnimi genetskimi preiskavam. Kobile, katerih poreklo je preverjeno na osnovi preiskav na krvne skupine morajo imeti od leta 2005 opravljeno molekularno genetsko preiskavo lastnega vzorca krvi.

8.7.2.4 Merila za odbiro ženskih živali so predpisana s Pravili o vodenju rodovniške knjige.

8.8 Zagotavljanje plemenjakov

8.8.1 Ohranjanje genetske raznovrstnosti v populaciji se zagotavlja rabo tujih plemenjakov in žrebčevega semena. Žrebce in žrebčevo seme nakupujejo rejci sami. Število plemenjakov je glede na število plemenskih kobil zadostno.

8.8.2 Pod priznane plemenjake arabske pasme se pripušča tudi precejšnje število kobil za rejo in rabo – živali brez znanega porekla, ki niso vpisane v katerokoli rodovniško knjigo in se pripuščajo z namenom zreje konj za rejo in rabo.

8.8.3 Vsi plemenjaki plemenijo v naravnem pripustu, umetno osemenjevanje kobil se izvaja izjemoma, s semenom tujih žrebcev. Glede na možnosti za ustanovitev osemenjevalnega središča za konje se ocenjuje, da rutinskega pridobivanje semena in osemenjevanje kobil s semenom domačih žrebcev vpisanih v rodovniško knjigo, v naslednjem petletnem obdobju ne bo mogoče vpeljati.

8.9 Letni program uporabe plemenjakov

8.9.1 Zaradi preprečevanje parjenja v sorodstvu je potrebno nadzorovano parjenje živali.

8.9.2 Nadzor pripusta izvajajo imetniki plemenskih žrebcev na svojih pripustnih postajah in PRO.

8.9.3 Pred pripustom so imetniki plemenskih žrebcev dolžni preveriti izkaz o poreklu kobile in zavrniti pripust kobile, ki ima v treh generacijah prednikov skupnega prednika s plemenjakom. V primeru, da rejec želi pripustiti kobilo pod plemenjaka, ki je z le-to v ožjem sorodstvu, mora predložiti soglasje strokovnega sveta PRO.

8.9.4 PRO izvaja nadzor pripustnih postaj, ki vključuje tudi pregled podatkov o pripuščenih kobilah. Izbor plemenjakov za posamezne kobile je prepuščen rejcem ob upoštevanju omejitev predpisanih z rejskim programom. PRO rejcem po potrebi glede pripusta tudi svetuje.

8.9.5 Stopnja sorodstva neposredno ni določena. Za učinkovito preprečevanje preozke reje v sorodstvu se do leta 2012 pripravi program za spremljanje koeficienta inbridinga v celotni populaciji.

8.10 Izdajanje zootehniške dokumentacije

8.10.1 Vse zootehniške dokumente, spričevala in potrdila za živali izdaja rejcem DPO VF. Rejci lahko pridobijo zootehniška potrdila le za živali, ki so registrirane in vpisane v Rodovniško knjigo v skladu s Pravili o vodenju rodovniške knjige.

8.10.2 Osnovni zootehniški dokument je Identifikacijski dokument, ki je obenem tudi izkaz o poreklu. ID se izda v predpisani obliki v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev.

8.10.3 Zootehniški dokument o registraciji žrebeta se izda rejcem za vsako žrebe, vpisano v register čistopasemskih žrebet, v letu registracije.

8.10.4 Zootehniški dokument o priznanju plemenskega žrebca se izda v prepisani obliki po končani odbiri in priznanju plemenjakov.

8.10.5 Zootehniški dokument o vpisu kobile v rodovniško knjigo se izda rejcem v enaki obliki kot je predpisana za plemenske žrebce do konca leta, v katerem so bile vpisane v rodovniško knjigo.

8.10.6 Rejcem se v obliki pisnega poročila izda tudi potrdilo o udeležbi in uvrstitvi živali na ocenjevanjih na razstavah, ki jih organizira združenje.

8.10.7 Vsa izdana zootehniška dokumentacija se rejcem izdaja po pošti ali vroči osebno, na sedežu PRO.

8.10.8 Vsa izdana zootehniška dokumentacija mora biti ob izpisu živali iz Rodovniške knjige predložena izdajatelju.

9 RAZVOJNE NALOGE

Za učinkovito izvajanje rejskega programa in hitrejši rejski napredek je potrebno:

9.1 Razvoj informacijskega sistema

Za vodenje rodovniške knjige se uporablja enoten informacijski sistem, ki je namenjen tudi vodenju registra kopitarjev. Informacijski sistem omogoča:

- vnose osnovnih podatkov,
- vodenje registra kopitarjev,
- vodenje rodovniških knjig,
- pregledovanja staleža po različnih kriterijih (rejcih, lokaciji, statusu, spolu...),
- razvrstitve plemenskih konj glede na ocene oz. rezultate,

- pregledovanje šifrantov,
- izpis statističnih podatkov,
- izpis identifikacijskega dokumenta.

Informacijski sistem se bo razvijal v sodelovanju SIR, DPO-VF in DPO-BF ter PRO. Dopolnil se bo z aplikacijami, ki bodo omogočale izračun stopnje reje v sorodstvu, napovedovanje genetske vrednosti za posamezne pasme in statistične obdelave, ki bodo omogočale spremljanje rejskega napredka.

9.2 Preizkušanje delovne sposobnosti

V reji arabskega konja se preizkusov delovne sposobnosti ne izvaja. Preučiti se strokovne in organizacijske ukrepe za uvedbo preizkušanja delovne sposobnosti za žrebce in kobile in preizkušanja delovne sposobnosti na konjeniških tekmovanjih za žrebce in kobile v obliki izpita. (v obdobju 2010-2015).

9.3 Uvajanje modela linearne opisovanja – ocenjevanja

Model linearne ocenjevanja naj bi se v Sloveniji uvedel v obdobju 2010 do 2015 za vse pasme konj. Namen uvedbe novega načina ocenjevanja lastnosti zunanosti je zlasti v zagotavljanju podatkov, ki bodo olajšali statistično obdelavo in napovedovanje plemenskih vrednosti.

9.4 Uvajanje metod za napovedovanje genetskih vrednosti

Z rejskim programom je predpisan nabor podatkov, ki jih je o vsaki vpisani živali potrebno vpisati v ustrezen seznam ali register. Na osnovi lastnih ocen lastnosti zunanosti, rezultatov preizkusa delovne sposobnosti, oziroma rezultatov s tekmovanj razstav in ocenjevanj, ter podatkov o rezultatih preizkusov delovne sposobnosti in rezultatov s konjeniških tekmovanj potomcev, se izdelata model za napovedovanje genetskih vrednosti, ki bo nadgradil sedanj način razvrščanja v kakovostne razrede. Model napovedovanja genetske vrednosti mora zagotavljati nepristransko napovedovanje genetskih vrednosti in oceno plemenske vrednosti živali

10 UKREPI ZA GOSPODARNEJŠO REJO

Za gospodarnejšo rejo konj arabske pasme izvajata PRO, katerih namen je informiranje in izobraževanje rejcev in popularizacija pasme, kar prispeva k izboljševanju razmer na trgu .in posredno vpliva na večjo ekonomičnost reje in kvaliteto zrejenih živali.

10.1 Izobraževanje rejcev se izvaja:

- z objavljanjem publikacij, ki jih predpisuje rejski program,
- z objavljanjem poljudnih in strokovnih prispevkov v specializiranih revijah in ostalih medijih,
- z organizacijo strokovnih predavanj in posvetovanj,
- z izvajanjem programov usposabljanja rejcev in članov strokovnih organov PRO.

10.2 Organizacija ocenjevanj, premiranj, rejskih tekmovanj in ostalih javnih prireditev.

10.3 Organizacija in izvedba promocijskih prireditev in aktivnosti.

11 ZAGOTAVLJANJE ŠIRJENJA GENETSKEGA NAPREDKA

Genetski napredek v populaciji konj arabske pasme se zagotavlja z izvajanjem ukrepov oz. nalog rejskega programa, ki so osnova za tekočo identifikacijo in registracijo živali ter z izvajanjem selekcijskega programa, ki omogoča razvrščanje živali v kakovostne razrede.

11.1 Ohranjanje genetske variabilnosti se zagotavlja:

- z ohranjanjem zadostnega števila plemenskih živali;
- s pripravo letnega programa uporabe plemenjakov.

11.2 Čeprav je število plemenskih živali zelo majhno, je glede na heterogenost populacije in praktično neomejene možnosti uporabe tujih žrebcev oz. tujega žrebčevega semena vrhunske kvalitete, genetska variabilnost zelo velika.

12 VODENJE IN OBJAVA PODATKOV IN PUBLIKACIJE

12.1 PRO vodi predpisane evidence, registre in druge zbirke podatkov s področja označevanja konj, rodovništva, razmnoževanja kopitarjev, odbire in ocenjevanj in preizkušanj delovne sposobnosti, prometa s plemenskim materialom in druge zbirke podatkov o konjih vpisanih v rodovniško knjigo.

12.2 Zbirke podatkov, ki se vodijo v skladu z rejskim programom so last PRO. Zbirke podatkov, ki se zbirajo v okviru javne službe v konjereji v skladu z Zakonom o živinoreji, so last Republike Slovenije.

12.3 Vse zbrane podatke o rejcih in konjih se arhivira za obdobje najmanj petih let. Zbirke podatkov ki se nanašajo na konje, vpisane v glavni in dodatni del rodovniške knjige se arhivirajo trajno.

12.4 Z namenom obveščanja rejcev in strokovne javnosti izdaja PRO naslednje publikacije:

Letni program strokovnih nalog

Letno poročilo

Letni program razdelitve plemenjakov

»Rodovniško knjigo arabskih konj«

12.5 Program strokovnih nalog pripravi PRO do konca koledarskega leta na osnovi lastnih podatkov o opravljenih strokovnih nalogah in podatkov iz poročil soizvajalcev v obliki, ki jo predpiše MKGP. Povzetke programa strokovnih nalog objavi v javnih občilih.

12.6 Letno poročilo o delu PRO se pripravi do 31. 01. za preteklo koledarsko leto na osnovi lastnih podatkov o opravljenih strokovnih nalogah in podatkov iz poročil soizvajalcev v obliki, ki jo predpiše MKGP. Povzetke letnega poročila o izvajanju strokovnih nalog se objavi v javnih občilih.

12.7 Letni program razporeditve plemenjakov po pripustnih postajah in rejskih okoliših pripravi PRO v skladu z določili rejskega programa in ga objavi v javnih občilih in kot samostojno publikacijo.

12.8 **"Rodovniško knjigo arabskih konj"** (Stud Book) izda PRO vsake 4 leta, z vsakoletnimi dopolnili.

12.8.1 "Rodovniška knjiga" obsega:

- Seznam vseh vpisanih konj,
 - Seznam plemenskih kobil z njihovim potomstvom,
 - Seznam plemenskih žrebcev z njihovim potomstvom,
 - Seznam vpisanih tujih moških živali,
 - Seznam vpisanih tujih ženskih živali,
 - Seznam izpisanih konj,
 - Seznam konj, pri katerih postopek registracije ni zaključen,
 - Seznam izločenih konj,
 - Statistični pregled,
- kot prilogo pa še:
- Rejski program,
 - Pravila o vodenju rodovniške knjige.

13 POGOJI ZA SODELOVANJE V REJSKEM PROGRAMU

13.1 Pri izvajanju rejskega programa za pasmo arabski konj lahko sodeluje vsak rejec, ki s podpisom izjave o sodelovanju v rejskem programu PRO pristopi k izvajanju rejskega programa in vključi svoje živali, ki so vpisane ali bi lahko bile vpisane v rodovniške knjige, v rejski program.

13.2 PRO rejcem, ki sodelujejo v rejskem programu zagotavlja:

- izvajanje rejskega programa na način in v obsegu, ki je določen z rejskim programom in letnimi programi strokovnih nalog,
- vpis živali, vključenih v rejski program v rodovniško knjigo, v skladu s Pravili o vodenju rodovniške knjige,
- izdajanje predpisane zootehniške dokumentacije za živali vključene v rejski program,
- obveščanje rejcev na način in v obsegu predpisanem v rejskem programu.

RO rejcem lahko zaračunava storitve - posamezna zootehniška opravila, registracijo in vpis konj ter izdajanje zootehniške dokumentacije v skladu z rejskim programom po ceniku. Ta cenik je sestavni del letnega programa strokovnih nalog, ki ga potrdi minister pristojen za živinorejo.

13.3 Obveznosti rejcev vključenih v izvajanje rejskega programa:

Rejci so dolžni v reji konj upoštevati določila rejskega programa v celoti in še zlasti:

- določila glede načina reje, rejskih metod in izvajanja ukrepov selekcijskega programa,
- določila pravilnika o vodenju rodovniške knjige, ki opredeljujejo obveznosti rejcev glede vodenja predpisane rejske dokumentacije (hlevska knjiga), izpolnjevanja in pošiljanja predpisane zootehniške dokumentacije (poročilo o žrebitvi, potrdilo o pripustu, prijava za označitev konja) na PRO.

Dolžnosti rejcev so še:

- zagotoviti privedbo živali vključenih v rejski program in njihovih potomcev na razpisane identifikacijske in registracijske preglede, ocenjevanja in preglede za odbiro plemenskih živali ter razpisane razstave in ocenjevanja v skladu z letnim programom strokovnih nalog,
- upoštevati navodila PRO v zvezi z izvajanjem rejskega programa, še zlasti navodila glede postopkov registracije in vpisa konj v rodovniške knjige,
- poravnati stroške storitev - posameznih zootehniških opravil, registracije in vpisa konj ter izdajanja zootehniške dokumentacije v skladu z rejskim programom po potrjenem ceniku.

13.4 Rejci, ki ne sodelujejo pri izvajanju rejskega programa v skladu z določili tega programa in še zlasti, z določili Pravil o vodenju rodovniške knjige, svojih živali ne morejo registrirati in/ali vpisati v rodovniške knjige.

13.5 Sredstva za izvajanje rejskih programov se zagotavljajo :

- Iz sredstev, ki jih za izvajanje strokovnih nalog namenja MKGP na osnovi letnega programa dela, ki ga potrdi minister, pristojen za živinorejo in pogodbe med MKGP in DPO-VF.
- S prispevki rejcev – kadar delež javnih sredstev ne zagotavlja izvajanja rejskih programov.

13.6 DPO VF v okviru letnega programa izvedbe nalog STRP na področju konjereje pripravi predlog cenika storitev - posameznih zootehniških opravil: označevanja konj, izdajanja zootehniške dokumentacije (ID), programskih nalog in ga predloži v potrditev ministru.

14 NADZOR NAD IZVAJANJEM REJSKEGA IN SELEKCIJSKEGA PROGRAMA

PRO VF zagotavlja notranji nadzor nas izvajanjem ključnih opravil rejskega in selekcijskega programa, ki jih izvaja sama ali v sodelovanju z ZRAKS in drugimi priznanimi organizacijami v konjereji, preko svojih strokovnih organov v skladu s statutom in pogodbami, sklenjenimi s soizvajalci.

PRAVILA O VODENJU RODOVNIŠKE KNJIGE ZA PASMO ARABSKI KONJ

1. Splošna določila

1.1 Rodovniško knjigo za pasmo arabski konj vodi PRO, po določitih tega pravilnika in določitih rejskega programa.

2. Rodovniška knjiga za pasmo arabski konj

2.1 Rodovniška knjiga za pasmo arabski konj obsega glavni del rodovniške knjige z razdelki ter registre:

Knjiga plemenskih žrebcev

Knjigo žrebcev I

V knjigo plemenskih žrebcev I so lahko vpisani žrebci, ki izpolnjujejo genealoške in vse ostale pogoje predpisane z rejskim programom.

Knjigo žrebcev II

V knjigo plemenskih žrebcev II so lahko vpisani žrebci, ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ostalih pogojev, predpisanih z rejskim programom za vpis v knjigo plemenskih žrebcev I, pa ne izpolnjujejo v celoti.

Knjiga plemenskih kobil

Glavna knjiga kobil

V glavno knjigo kobil so lahko vpisane kobile, ki izpolnjujejo genealoške in vse ostale pogoje predpisane z rejskim programom.

Splošna knjiga kobil

V splošno knjigo kobil so lahko vpisane kobile, ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ostalih pogojev, predpisanih z rejskim programom za vpis v glavno knjigo kobil, pa ne izpolnjujejo v celoti.

Register žrebet

V register žrebet se vpišejo vsi potomci kobil vpisanih v rodovniško knjigo. Register žrebet se vodi v dveh razdelkih:

1. Register čistopasemskih žrebet
2. Register žrebet za rejo in rabo

Dodatni registri

- Register tujih konj
- Register izpisanih konj
- Register rejcev
- Register lastnikov

2.2 Žrebce in kobile vpisane v rodovniško knjigo se razvrsti v razrede v skladu z določili rejskega programa. Najboljše plemenske živali se lahko uvrsti v elitni razred.

3 Vpis v rodovniško knjigo

3.1 V ustrezen razdelek rodovniške knjige so lahko vpisane le živali

- katerih izvor ni sporen,
- katerih identiteta ni sporna,
- katerih predniki po očetovi in materini strani so vpisani v isto rodovniško knjigo, ali
- katerih predniki po očetovi in materini strani so vpisani v rodovniško knjigo druge (tuje) priznane rejske organizacije za arabsko pasmo, ali
- katerih predniki po očetovi in materini strani so vpisani v rodovniško knjigo druge (tuje) priznane rejske organizacije za arabsko ali shagya pasmo,
- ki izpolnjujejo vse ostale, s tem pravilnikom predpisane pogoje.

3.2 Lastnik živali mora izpolniti predpisano tiskovino - vlogo za vpis žrebca ali kobile v rodovniško knjigo, v kateri so navedeni:

- registrirano ime živali,
- enotna življenjska številka,
- številka transponderja,
- barva,
- rojstni datum,
- podatki o poreklu – očetu, materi in materinem očetu,
- ime in naslov rejca,
- ime in naslov lastnika,
- ostali znani - dosegljivi podatki o živali.

3.3 Ob vpisu v rodovniško knjigo morajo biti, v skladu z rejskim programom, o vsakem konju zavedeni naslednji podatki:

- ime in razdelek rodovniške knjige,
- zaporedna številka vpisa v rodovniško knjigo (rodovniška številka),
- ime in naslov rejske organizacije, ki je opravila prvo registracijo konja,
- datum vpisa v rodovniško knjigo,
- ime in naslov rejca,
- ime in naslov lastnika,
- datum zadnjega pripusta matere,
- rojstni datum, spol, barva in znamenja,
- ime,
- enotna življenjska številka,
- številka transponderja,
- dodatne identifikacijske oznake (žig, tetovirna številka),
- sistem preverjanja porekel,
- starši z navedbo barve, življenjske številke in razdelka rodovniške knjige v katerega so vpisani,
- vsaj tri nadaljnje generacije prednikov,
- datum izstavitve zootehniških spričeval,

- osnovne telesne mere (višina vihra, obseg prsi in obseg piščalnice z zabeleženim datumom merjenja),
- ocena lastnosti zunanosti,
- rezultati z razstav in premiranj,
- rezultati preizkusov delovne sposobnosti in drugih proizvodnih lastnosti,
- podatki o plodnosti, rojstvu dvojčkov, spačkov, dednih napakah pri potomstvu,
- podatki o potomstvu:
 - pri žrebcih: v rodovniško knjigo vpisani žrebci in kobile (življenjska številka, spol, barva, in razdelek rodovniške knjige),
 - pri kobilah: celotno potomstvo (življenjska številka, spol, barva, del in razdelek rodovniške knjige),
- razvrstitev v kakovostni razred (ocena plemenske vrednosti oz napoved plemenske vrednosti),
- priznanje za osemenje ali prenos jajčnih celic ali zarodkov in podatki o izdanih zootehniških spričevalih za odvzet plemenski material,
- podatki o prevedbah,
- datum in razlog (če je znan) izpisa iz rodovniške knjige,
- datum prodaje,
- ime in naslov kupca.

Vse zbrane podatke o živalih vpisanih v rodovniško knjigo se zavede v rodovniško dokumentacijo. PRO zbrane podatke hrani v arhivu najmanj deset (10) let po izpisu živali iz rodovniške knjige.

Vpis žrebcev

3.4 Žrebci so lahko vpisani v rodovniško knjigo, če izpolnjujejo pogoje, predpisane z rejskim programom. Ob vpisu v rodovniško knjigo dobijo žrebci rodovniško številko. Rodovniška številka je tekoča številka vpisa plemenskega žrebca v rodovniško knjigo.

3.5 V knjigo žrebcev I so lahko vpisani žrebci:

- najprej v starosti štirih let,
- ki imajo polno poreklo,
- katerih ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 75 % najvišje možne ocene (2a razred) in ni nobena delna ocena nižja kot 6,
- ki imajo višino v vihru najmanj 150 cm (merjeno s palico),
- ki imajo opravljen pregled oploditvene sposobnosti v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za razmnoževanje domačih živali.

Žrebci so z vpisom v knjigo žrebcev I sprejeti za pleme v skladu s predpisom, ki ureja sprejetje registriranih kopitarjev za pleme.

3.6 V knjigo žrebcev II so lahko vpisani žrebci:

- najprej v starosti štirih let,
- ki imajo polno poreklo,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70 % najvišje možne ocene (2.b razred) in ni nobena delna ocena nižja kot 5,
- ki imajo višino v vihru najmanj 148 cm,
- ki imajo opravljen pregled oploditvene sposobnosti v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za razmnoževanje domačih živali.

Žrebci so z vpisom v knjigo žrebcev II sprejeti za pleme v skladu s predpisom, ki ureja sprejetje registriranih kopitarjev za pleme.

3.7 Žrebci vpisani v knjigo plemenskih žrebcev, so s tem sprejeti za pleme in priznani kot plemenjaki le za arabsko pasmo.

3.8 Žrebci, vpisani v rodovniško knjigo, ki so v skladu s predpisom, ki ureja sprejetje registriranih kopitarjev za pleme priznani le za potrebe znotraj posameznega kmetijskega gospodarstva ali za haremski pripust, se lahko pripuščajo le na kobile, ki se določijo v letnem programu pripusta pred pričetkom pripustne sezone.

Vpis kobil

3.9 Kobile so lahko vpisane v posamezne dele in razdelke rodovniške knjige, glede na pogoje predpisane z rejskim programom. Ob vpisu v rodovniško knjigo dobijo kobile rodovniško številko. Rodovniška številka je tekoča številka vpisa plemenske kobile v rodovniško knjigo.

3.10 V glavno knjigo kobil so lahko vpisane kobile:

- najprej v starosti štirih let,
- ki imajo polno poreklo,
- katerih oče je vpisan v knjigo žrebcev I,
- katerih ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70% najvišje možne ocene (2.b razred) in ni nobena delnih ocen nižja od 6,
- ki imajo višino v vihru najmanj 148 cm (merjeno s palico).

3.11 V splošno rodovniško knjigo kobil so lahko vpisane kobile:

- najprej v starosti štirih let,
- ki imajo polno poreklo.

Vpis tujih konj

3.12 Enaka določila za vpis v rodovniško knjigo veljajo tudi za živali, katerih starši so vpisani v rodovniške knjige priznanih rejskih organizacij za arabsko pasmo. Tuji konji so v rodovniško knjigo vpisani šele, ko PRO pridobi predpisano izvozno potrdilo – Export certifikat.

Razvrščanje v plemenske razrede

3.13 Najboljše plemenske živali se lahko uvrsti v elitni plemenski razred.

3.14 V elitni plemenski razred so lahko uvrščeni žrebci, vpisani v knjigo žrebcev I, ki izpolnjujejo najmanj naslednje pogoje:

- imajo vsaj deset potomcev, katerih ocena lastnosti zunanosti je višja od 75% najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja od 6;
- imajo vsaj enega moškega potomca, vpisanega v knjigo žrebcev I in vsaj pet ženskih potomcev vpisanih v glavni del rodovniške knjige;
- imajo dobro plodnost (vsaj 70% plodnost).

3.15 V elitni razred so lahko uvrščene kobile, vpisane v glavni del rodovniške knjige, ki izpolnjujejo najmanj naslednje pogoje:

- imajo vsaj tri potomce, katerih ocena lastnosti zunanosti je višja od 75% najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja od 6, ali
- imajo vsaj pet potomcev, vpisanih v glavni del rodovniške knjige,
- imajo dobro plodnost (vsaj 5 žrebet v 7 pripustnih sezonah).

3.16 Žival ne more biti vpisana v rodovniško knjigo po smrti, razen na osnovi presoje okoliščin s strani PRO, a le v primeru, ko je mogoče nesporno potrditi njeno istovetnost.

3.17 Živali vpisane v posamezni del ali razdelek rodovniške knjige se lahko prevedejo v drug del ali razdelek rodovniške knjige, če naknadno izpolnijo pogoje predpisane z rejskim programom.

3.18 Izpis iz rodovniške knjige se opravi na predpisan način.

- Na zahtevo rejca.
- Če je žival prodana v tujino mora rejec o tem obvestiti PRO, ki zanjo izstavi izvozno potrdilo in opravi izpis.
- Če PRO o živali vpisani v rodovniško knjigo več kot tri leta zapored ne pridobi nikakršnih podatkov, se le ta izpiše iz rodovniške knjige.
- Če žival pogine mora rejec o dnevu in vzroku pogina obvestiti PRO, ki opravi izpis iz rodovniške knjige.

V primerih pod prvo drugo in tretjo alinejo tega odstavka je ponovni vpis živali v rodovniško knjigo mogoč pod enakimi pogoji kot ob prvem vpisu.

4 Istovetnost konja - Identiteta

4.1 Preden je katerikoli žrebec ali kobila vpisan(a) v rodovniško knjigo kot plemenska žival, je potrebno ugotoviti - potrditi njeno istovetnost.

4.2 PRO preveri podatke o vseh dotedanjih lastnikih na osnovi Izkaza o poreklu, Identifikacijskega dokumenta in dokazil o kupoprodaji.

4.3 PRO preveri barvo, številko transponderja in znamenja živali.

4.4 Opravi se preiskava krvi živali na DNA tip. Vzorec krvi za preiskavo odvzame pooblaščen veterinar, preiskava pa se opravi v pooblaščenem laboratoriju. V primeru, da imajo plemenske kobile že opravljeno preiskavo na krvni tip oziroma genski tip, se pri njih ta opravi le ob pojavu suma v verodostojnost predložene dokumentacije.

4.5 V primeru, ko gre za tujo žival je potrebno predložiti Identifikacijski dokument (Passport). Izvozno potrdilo (Export certifikat) države, v kateri je bila žival rojena, pridobi PRO od rejske organizacije države v kateri je bila žival rojena, oziroma države iz katere je bila uvožena. Podatki, zavedeni v Identifikacijski dokument (Passport) morajo biti istovetni podatkom, zavedenim v Izvozno potrdilo. Izvozno potrdilo PRO trajno (oziroma do ponovnega izvoza živali) deponira.

Za tuje plemenske živali, ki bivajo v Republiki Sloveniji krajši čas od 9 mesecev, se namesto Izvoznega potrdila lahko predložiti Identifikacijski dokument (Passport), ki ga je izdala pristojna organizacija države, v kateri je bila žival rojena, potrjen (endorsed) v državi iz katere žival prihaja. ID PRO deponira do ponovnega izvoza živali.

5 Lastništvo

5.1 Za konje vpisane v rodovniško knjigo ali register žrebet je potrebno pri PRO na predpisanem obrazcu prijaviti vsako spremembo lastništva. Ta pogoj je potrebno izpolniti zaradi tekočega vodenja evidence, ni pa to odločilno za nadaljnje registracijske postopke v zvezi s potomstvom vpisane plemenske živali.

5.2 Za vpis lastništva žrebet se zahtevajo in uporabijo podatki o fizični ali pravni osebi, ki je bila v času žrebitve prijavljena pri PRO kot lastnik kobile, torej podatki o rejcu. Podatki o lastništvu, prijavljeni na PRO in podatki o rejcu v vlogi za registracijo žrebeta morajo biti usklajeni - identični.

5.3. Ob prijavi spremembe lastništva mora novi lastnik predložiti PRO dokazilo o kupoprodaji na izpolnjenem obrazcu za spremembo lastništva s podpisom prodajalca in kupca.

6 Identifikacija žrebet

6.1 Vse živali morajo biti pred vpisom v katerikoli razdelek ali register rodovniške knjige identificirane in vpisane v Centralni register kopitarjev (računalniško vodena centralna baza podatkov, v katero se vpišejo identifikacijski podatki v zvezi z živaljo iz enotnega identifikacijskega dokumenta, za katero je bil izdan identifikacijski dokument osebi, vpisani v tej bazi podatkov), ki ga vodi druga priznana organizacija v konjereji, Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani v skladu predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev.

Sistem za identifikacijo vključuje:

- (a) enotni identifikacijski dokument za celotno življenjsko dobo živali;
- (b) vsaditev transponderja, ki zagotavljanja nedvoumno povezavo med identifikacijskim dokumentom in kopitarjem;
- (c) vpis v Centralni register kopitarjev.

6.2 Enotni identifikacijski dokument za registrirane konje se izdaja v obliki, ki je predpisana s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev, v rdečih platnicah. Na naslovnici je poleg enotne življenjske številke, imena živali in datuma izdaje natisnjen še naslov izdajatelja in logotip priznane rejske organizacije. Izkaz o poreklu (potrdilo o poreklu) je sestavni del ID. Identifikacijski dokument za konje za rejo in rabo se izdaja v zelenih platnicah.

6.3 Številka ID je enotna življenjska številka živali in obenem identifikacijska številka živali, ki ostane trajno nespremenjena. Enotna življenjska številka je petnajstmestna neponovljiva številka:

Prva tri mesta zavzema numerična koda Slovenije »705«, druga tri mesta numerična koda priznane rejske organizacije, sedmo in osmo mesto zadnji dve številki letnice rojstva živali, v preostalih 7 mest pa se kot individualna identifikacijska številka vpiše zaporedna številka registracije živali ki jo določi register kopitarjev:

DRŽAVA			R O			L.R.		INDIVIDUALNA IDENTIFIKACIJSKA ŠTEVILKA						
7	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6.4 Izdajatelj zagotovi, da se kopitar ob prvi identifikaciji :

- aktivno označi z vsaditvijo transponderja. Dovoljena je uporaba transponderjev skladnih s standardom ISO 11784 po tehnologiji HDX ali FDX-B, z ISO oznako 705, ki se lahko odčitavajo s čitalnikom, ki je skladen s standardom ISO 11785 na najmanjši razdalji 12 cm.
- da se ob prvi identifikaciji odvzame vzorec krvi za genetsko preiskavo.

6.5 Transponder se vsadi pod aseptičnimi pogoji, parenteralno, z leve strani, v sredini grebena vratu med tilnikom in vihrom v predelu tilne vezi.

6.6 Pred izdajo ID zavede izdajatelj v centralni register kopitarjev podatke o živali in lastniku kot je določeno s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev.

6.7 Žrebeta rojena v obdobju od 01. januarja do 30. junija morajo biti označena do 31. decembra v letu rojstva, žrebeta rojena v obdobju od 01. julija do 31. decembra pa morajo biti označena v šestih mesecih od datuma rojstva.

6.8 ID je treba vrniti izdajatelju, če ta to zahteva.

6.9 Ob spremembi lastništva se ID obvezno predloži izdajatelju, ki je pristojen za vpis novega lastnika.

6.10 ID mora biti vrnjen izdajatelju v sedmih dneh od dneva pogina, usmrtnitve, kraje ali izgube živali. Izdajatelj hrani ID v arhivu pet let od dneva prejema.

6.11 Ob izgubi ali uničenju ID lahko lastnik živali pridobi dvojniki dokumenta le na osnovi pisne zahteve, ki ji je priložena notarsko overjena izjava o izgubi dokumenta. Dvojniki se izda v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo kopitarjev.

6.12 Kakršen koli vpis podatkov ali popravke lahko opravijo samo pooblaščené uradne osebe, ki to potrdijo s podpisom in žigom.

6.13 V ID žrebcev in kobil, ki so vpisane v rodovniško knjigo, se ta vpis potrdi z uradnim zaznamkom, ki ga opravi PRO v ustrezni rubriki dokumenta.

6.14 Plemenske kobile se lahko pripustijo šele, ko lastnik kobile predloži imetniku plemenjaka veljaven ID. Imetnik plemenjaka je pred pripustom dolžan preveriti identiteto kobile, za kar jamči s podpisom potrdila o pripustu.

6.15 PRO ne upošteva zahtev za registracijo potomstva plemenskih kobil, dokler lastnik kobile ni na predpisan način vpisan v njen ID.

7 Registracija žrebet

7.1 Redni postopek

7.1.1 V register žrebet se lahko vpiše le žrebeta, katerih matere so vpisane v rodovniško knjigo. Za vpis - registracijo potomstva plemenske kobile v register žrebet, mora rejec izpolniti naslednje pogoje:

- najkasneje v štirih tednih (28 dneh) po žrebitvi predložiti PRO Potrdilo o pripustu – poročilo o žrebitvi.

V rubriki Potrdilo o pripustu morajo biti vpisani podatki o plemenjaku, (če je bila kobilá pripuščena pod dva ali več plemenjakov, se predloži tudi potrdila o teh pripustih), datuma prvega in zadnjega pripusta v pretekli pripustni sezoni, univerzalna življenjska številka kobile in številka seznama pripuščenih kobil.

V rubriko Poročilo o žrebitvi morajo biti vpisani podatki o spolu, barvi in dnevu rojstva. V primeru, ko gre za dvojčke, je to potrebno v dokumentu posebej označiti.

- Potrdilo o pripustu – poročilo o žrebitvi je potrebno dostaviti tudi v primeru, ko je kobilá ostala jalova, ko je resorbirala ali zvrгла plod, ko je bilo žrebe rojeno mrtvo, ko je žrebe poginilo, ali pa, ko je poginila kobilá - z označeno ustrezno rubriko tiskovine.
- Potrdilo o pripustu – poročilo o žrebitvi se dostavi tudi v primeru, ko je bila kobilá pripuščena pod plemenjaka druge pasme. V primeru, da rejec poročila ne predloži, se v rodovniški list kobile v rubriko o potomstvu kobile za tekoče leto zavede vpis: brez povratne informacije.

- Nepopolno izpolnjeno Potrdilo o pripustu – poročilo o žrebitvi RO zavrne in ga pošlje lastniku v popravek.
 - V primeru upravičenega dvoma v resničnost navedenih podatkov, PRO zahteva dokazilo o poreklu na osnovi opravljene preiskave vzorca krvi žrebeta z molekularnimi genetskimi preiskavami in, če je to potrebno tudi očeta in matere. Odvzem vzorcev za preiskave opravi pristojni veterinar, preiskava pa mora biti opravljena v pooblaščenem laboratoriju.
 - V primeru, da je bila kobila v pretekli pripustni sezoni pripuščena pod dva ali več plemenjakov, je preiskava vzorca krvi žrebeta z molekularnimi genetskimi preiskavami obvezna.
 - Vsa poročila o rezultatih preiskav za preverjanje porekla pooblaščen laboratorij dostavi PRO, ki dokumente arhivira. Dokumenti niso dostopni javnosti. Le v izjemnem primeru - izvoz konja, jih na zahtevo pristojne rejske organizacije države uvoznice, PRO lahko posreduje le tej.
- Pripeljati žrebe na razpisan identifikacijski in registracijski pregled na katerem pristojna komisija opravi identifikacijo in registracijo žrebeta.

7.1.2 Žrebeta, katerih oče ni priznan se vpiše v register žrebet za rejo in rabo.

7.2 Naknadna registracija

7.2.1 Žrebeta, ki so bila identificirana v predpisanih rokih pa niso bila privedena na registracijski pregled, se registrirajo v drugem letu starosti, rejec pa mora poravnati pristojbino za naknadno registracijo v višini določeni v ceniku storitev PRO.

7.2.2 Živali, ki so v trenutku, ko je bila vložena zahteva za naknadno registracijo stare štiri leta ali več, ni mogoče registrirati.

7.2.3 Ne glede na popoln zahtevek za registracijo žrebeta in rezultate preiskave za preverjanje porekla, ki potrdijo navedene podatke o poreklu, se registracija žrebeta lahko zavrne, če barva žrebeta ni v skladu z barvo staršev ali, če navedena doba brejosti signifikantno odstopa od splošno uveljavljenih mejnih rokov.

7.3 Vpis v Register žrebet

7.3.1 V Register žrebet se za vsako vpisano žival zavede najmanj naslednje podatke:

- ime in naslov rejca,
- ime in naslov lastnika,
- datum zadnjega pripusta matere,
- rojstni datum, spol, barva in znamenja,
- ime,
- enotna življenjska številka,
- številka transponderja,
- dodatne identifikacijske oznake (žig, tetovirna številka),

- starši z navedbo barve in življenjske številke,
- vsaj tri nadaljnje generacije prednikov,
- datum vpisa v register,
- datum izdaje ID,
- ocena lastnosti zunanosti,
- način preverjanja porekla,
- datum in razlog izpisa iz registra žrebet,
- datum prodaje,
- ime in naslov kupca – novega lastnika.

7.3.2 Po vpisu v register žrebet arabske pasme, se za živali izda:

- Identifikacijski dokument za registrirane konje (predhodno izdani Identifikacijski dokument se dopolni s podatki iz registra žrebet), in
- Zootehniški dokument o registraciji žrebeta.

7.3.3 Žrebeta, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev – nezadostna ocena lastnosti zunanosti, neprimerno poreklo očeta, večje konstitucijske napake, se vpišejo v register žrebet za rejo in rabo.

8 Izbira imena

8.1 Žrebeta dobijo ime ob vpisu v register žrebet.

8.2 Rejec lahko ob registraciji žrebeta ali vpisu v rodovniško knjigo navede tri predloge za ime pod katerim naj bi bila žival vpisana, pri čemer mora upoštevati določila rejskega programa o izbiri imena. Pravico do dokončno izbire imena ima PRO.

8.3 Potrditi ni mogoče imen:

- enakih imenom konj, ki so že bili vpisanih v rodovniško knjigo,
- ki se vsaj v dveh črkah ne razlikujejo od imen še živečih konj, vpisanih v register žrebet rodovniške knjige, oziroma imen, ki so jih dobili konji vpisanih v register žrebet rodovniške knjige v zadnjih petnajstih letih,
- ki jih tvori več kot 18 mest vključno z znaki in presledki,
- ki niso sestavljena izključno iz črkovnih znakov izpisanih v latinici,
- ki niso berljiva oziroma se jih ne da izgovarjati,
- v tujem jeziku, ki niso pravopisno in slovnično pravilno izpisana, ter imen sestavljenih iz besed v več jezikih,
- ki so na seznamu mednarodno zaščitene imen če ta obstaja, imen mednarodno uveljavljenih konj ter imen, ki so registrirana ali splošno uveljavljena pri velikih, mednarodno uveljavljenih rejcih,
- blagovnih znamk brez izrecnega dovoljenja podjetja ali družbe,
- javnih osebnosti brez izrecnega dovoljenja teh osebnosti ali njihovih družin,
- katerih pomen, izgovorjava ali črkovanje se lahko dojame kot vulgarno ali žaljivo,

8.4 Sprememba imena, pod katerim je žival vpisana v rodovniško knjigo ni mogoča.

8.5 Izjemoma je mogoča sprememba imena tujega konja, če njegovo ime iz razlogov, navedenih v tretji in četrti alineji odstavka 8.3 ni primerno za registracijo/vpis v to rodovniško knjigo. V takem primeru lahko ime na zahtevo PRO spremeni le organizacija, ki je prva registrirala žival.

9 Dodatno označevanje konj

Konj arabske pasme se dodatno ne označuje.

10 Evidenca pripustov

10.1 PRO izstavi za vsakega priznanega plemenjaka lastniku oziroma imetniku le tega tiskovine:

- Seznam pripuščenih kobil,
- Potrdilo o pripustu.

10.2 Imetnik plemenjaka je dolžan voditi evidence in izdati pripustno dokumentacijo rejcem, ter poročila o pripustu v skladu z določili predpisa, ki ureja pogoje za odobritev organizacij in priznanje drugih organizacij v konjereji. V seznam pripuščenih kobil mora vpisati vse pripuste vseh kobil z vsemi zahtevanimi podatki. Če je kobila v isti pripustni sezoni pripuščena pod dva ali več plemenjakov, mora biti to navedeno v rubriki "opombe", kobila mora biti vpisana v seznamu pripuščenih kobil vseh plemenjakov pod katere je bila pripuščena, izdana morajo biti vsa pripadajoča potrdila o pripustu.

10.3 Po končanem pripustu je imetnik plemenjaka dolžan lastniku kobile vročiti pravilno izpolnjeno potrdilo o pripustu.

10.4 Po končani pripustni sezoni mora imetnik plemenjaka PRO najkasneje do 31.12. v tekočem letu dostaviti pravilno izpolnjen seznam pripuščenih kobil in preostala - neizdana potrdila o pripustu.

10.5 V primeru, da imetnik plemenjaka ne izpolnjuje teh navodil pravilnika, njegov žrebec (žrebci) ne more(jo) biti več priznan(i) kot plemenjak(i).

10.6 Določila, ki se nanašajo na pripust se smiselno uporabljajo tudi pri osemenjevanju, prenosu jajčnih celic in zarodkov.

11 Preverjanje porekel

11.1 Poreklo živali, ki naj bi bile vpisane v register žrebet in/ali knjigo plemenskih kobil se preveri na osnovi rodovniške dokumentacije.

11.2 Preverjanje porekla na osnovi preiskave krvi z genetskimi preiskavami, s katerimi se jim določi genski tip, je obvezno za vsa žrebeta registrirana od leta 2005. Vse kobile vpisane v rodovniško knjigo od leta 2005 in vsi žrebci priznani za plemenjake od leta 1995 morajo imeti opravljeno genetsko preiskavo lastnega vzorca krvi.

11.3 Preiskave za preverjanje porekla lahko opravlja le pooblaščen laboratorij, ki poročila o opravljenih preiskavah in rezultate le teh dostavi PRO.

11.4 Rezultati preiskav, ki jih opravi nepooblaščen laboratorij, se priznajo le v primeru:

- ko gre za tujega žrebca ali kobilo, ki je poginil(a), preden je bilo v normalnih okoliščinah mogoče tej živali odvzeti vzorce krvi za preiskave;
- ko gre za plemenjaka, če je bila v rodovniško knjigo vpisana plemenska kobila pripuščena v tujini.

12 Register tujih konj

12.1 V register tujih konj se vpiše tuje živali (živali katerih prvo registracijo je opravila druga (tuja) priznana rejska organizacija) različnih kategorij – žrebeta (mladi konji), kobile in žrebci pod enakimi pogoji kot veljajo za vpis v rodovniško knjigo oz. register žrebet. V register tujih konj se vpiše tudi podatki o živalih, ki so dajalci semena, jajčnih celic ali zarodkov in so vpisani v drugo (tujo) rodovniško knjigo.

12.2 Ob prijavi za vpis tujega konja v rodovniško knjigo za arabske konje morajo lastniki živali predložiti:

- ID, ki ga je izdala rejska organizacija, ki je opravila prvo registracijo tuje živali,
- zootehniško spričevalo o poreklu živali, ki potrjuje vpis v rodovniško knjigo, ki jo vodi rejska organizacija, ki je prva registrirala tujo žival oziroma zootehniško spričevalo za tuje seme, jajčne celice ali zarodke,
- izvozno potrdilo (Export certifikat), ki ga je izdala rejska organizacija, ki vodi rodovniško knjigo v katero je bila žival dotlej vpisana, ki potrjuje izpis iz te rodovniške knjige.

12.3 Zootehniško spričevalo za tuje registrirane konje mora vsebovati naslednje podatke:

- enotno življenjsko številko,
- številko transponderja,
- rodovniško številko,
- pasmo,
- ime,
- datum rojstva,
- spol,
- poreklo vsaj štirih generacij prednikov,
- rezultati ocenjevanj lastnosti zunanosti ter merjenj in ocenjevanj drugih lastnosti določenih s selekcijskim programom,
- ime in naslov rejca,
- ime in naslov prodajalca,
- ime in naslov lastnika.

12.4 Zootehniško spričevalo se izda tudi za tuje seme, jajčne celice in zarodke. Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka morajo biti v njem navedeni še:

- podatki, ki omogočajo identifikacijo semena, jajčnih celic ali zarodkov,
- podatki o odvzemu plemenskega materiala,
- število doz semena oz. število jajčnih celic ali zarodkov,
- datum odvzema,
- za zarodke podatke, ki omogočajo identifikacijo zarodkov, podatke o osemenitvi ali oploditvi,
- naslov, ime in registrska številka organizacije, kjer je bil plemenski material odvzet,
- ime in naslov prejemnika.

12.5 Zootehniška spričevala tujih konj, semena, jajčnih celic ali zarodkov se arhivirajo; PRO izda zootehniško spričevalo, ki potrjuje vpis tuje živali, semena, jajčnih celic ali zarodkov v rodovniško knjigo.

13 Register izpisanih konj

13.1 Register izpisanih konj se vodi v dveh delih:

- Register izločenih konj
- Register prodanih konj

13.2 V register izločenih konj se vpiše vse izločene ali poginule živali. O vsaki živali se v register zavede naslednje podatke:

- enotno življenjsko številko,
- številko transponderja,
- rodovniško številko,
- pasmo,
- ime,
- datum rojstva,
- spol,
- poreklo – oče in mati,
- ime in naslov rejca,
- ime in naslov zadnjega lastnika,
- vzrok izločitve.

13.3 V register izpisanih konj se vpiše vse prodane živali, ki jih novi lastnik namerava vpisati v drugo (tujo) rodovniško knjigo. V register prodanih konj se o vsaki živali zavede enake podatke kot v register izločenih konj

13.4 Za prodane živali izda PRO zootehniško spričevalo o poreklu, ki potrjuje tudi izpis iz rodovniške knjige in s strani WAHO predpisano izvozno potrdilo – Export certifikat. Zootehniško spričevalo za izpisane prodane konje mora vsebovati naslednje podatke:

- enotno življenjsko številko,
- številko transponderja,
- rodovniško številko,

- pasmo,
- ime,
- datum rojstva,
- spol,
- poreklo vsaj štirih generacij prednikov,
- rezultati ocenjevanj lastnosti zunanosti ter merjenj in ocenjevanj drugih lastnosti določenih s selekcijskim - programom,
- ime in naslov rejca,
- ime in naslov lastnika,
- ime in naslov kupca.

13.5 Zootehniško spričevalo se izda tudi za seme, jajčne celice in zarodke živali vpisanih v to rodovniško knjigo, ki jih bo v ustrezen seznam rodovniške knjige vpisala druga (tuja) rejska organizacija. Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka morajo biti v njem navedeni še:

- podatki, ki omogočajo identifikacijo semena, jajčnih celic ali zarodkov,
- podatki o odvzemu plemenskega materiala,
- število doz semena oz. število jajčnih celic ali zarodkov,
- datum odvzema,
- za zarodke podatke, ki omogočajo identifikacijo zarodkov, podatke o osemenitvi ali oploditvi,
- naslov, ime in registrska številka organizacije, kjer je bil plemenski material odvzet,
- ime in naslov prejemnika.

14 Register rejcev

14.1 PRO vodi register rejcev, v katerega so vpisani vsi rejci vpisanih - registriranih živali. Kot rejec je vpisana fizična ali pravna oseba, ki je bila lastnik kobile v času rojstva žrebeta.

14.2 V register rejcev se vpiše naslednje podatke:

- datum vpisa v register,
- ime in naslov rejca,
- (KMG) MID rejca,
- življenjska številka živali.

15 Register lastnikov

15.1 PRO vodi register lastnikov, v katerega je vpisana vsaka fizična ali pravna oseba, ki je lastnik živali, vpisane – registrirane v rodovniško knjigo.

15.2 V register lastnikov se vpiše naslednje podatke:

- datum vpisa v register,
- ime in naslov lastnika,
- (KMG) MID rejca,
- življenjska številka živali,
- datum spremembe lastništva v primeru, ko lastnik ni rejec.

16 Hlevska knjiga

16.1 Vsak rejec ali imetnik živali vodi za konje Hlevsko knjigo, v katero so zavedeni vsi konji na njegovem gospodarstvu. Vanjo vpisuje podatke o živalih.

16.2 V hlevsko knjigo so zavedeni najmanj naslednji podatki o konjih:

- datum vpisa v hlevsko knjigo,
- rodovniška knjiga,
- enotna življenjska številka,
- številka transponderja,
- rodovniška številka,
- ime,
- barva,
- rojstni datum,
- oče,
- mati,
- podatki o zootehniških opravilih z datumom (vsaj podatki o pripustu, žrebitvah, kastraciji, korekciji kopit, paši...),
- podatki o preventivnih ukrepih z datumom ter žigom in podpisom veterinarja (odvzemi vzorcev za diagnostične preiskave, cepljenja, dehelmintizacija, dezinfekcija, dezinsekcija in deratizacija objektov...),
- podatki o zdravljenjih z datumom ter žigom in podpisom veterinarja,
- podatki o gibanju živali izven gospodarstva – razlog, datum odhoda, datum vrnitve,
- datum in razlog izpisa iz hlevske knjige.

16.3 Pooblaščen oseba PRO ima zaradi zagotavljanja sprotnega zanesljivega vodenja rodovniške dokumentacije kadarkoli pravico do vpogleda v hlevsko knjigo.

17 Pristojbine

17.1 Rejci za posamezna zootehniška opravila v pristojnosti PRO, za katera ni drugih virov financiranja, plačajo pristojbino. Višina pristojbin je določena s cenikom storitev PRO letnega programa za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa na področju konjereje, ki ga na predlog PRO potrdi minister pristojen za živinorejo.

Priloge:

Pravilnik za ocenjevanje lastnosti zunanosti in merila za razvrščanje živali v kakovostne razrede
Izvodi tiskovin zootehniške dokumentacije

Priloga 1

OCENJEVANJE LASTNOSTI ZUNANJOSTI IN MERILA ZA RAZVRŠČANJE ŽIVALI V KAKOVOSTNE RAZREDE

1 Ocenjevalni model zagotavlja oceno in vrednotenje lastnosti, ki jih opredeljuje rejski cilj za arabsko pasmo, s poudarkom na oceni pasemskega tipa in pasemskih značilnosti. Žrebeta se oceni v letu rojstva. Odrasle živali se oceni pred prevedbo med plemenske živali. Ta ocena je za kobile dokončna. Žrebec, ki so ob pregledu za priznanje in vpis v rodovniško knjigo mlajši od petih let se ocenijo še enkrat po dopolnjenem petem letu starosti - prva ocena je predhodna, dokončna pa je druga ocena.

2 Pri odraslih konjih se ocenjuje:

- Pasemski tip in spolni dimorfizem
- Glava
- Vrat
- Prednji del trupa
- Srednji del trupa
- Zadnji del trupa
- Prednje noge
- Zadnje noge
- Pravilnost hodov
- Izdatnost in lahkotnost v gibanju

3 Pri žrebetih se ocenjuje:

- Pasemski tip
- Glava in vrat
- Trup
- Noge
- Pravilnost in izdatnost hodov

4 Posamezne lastnosti se ocenjuje z ocenami od 1 do 10 (vmesne ocene niso dovoljene)

10	Odlično	4	Pomanjkljivo
9	Zelo dobro	3	Razmeroma slabo
8	Prav dobro	2	Slabo
7	Dobro	1	Zelo slabo
6	Zadovoljivo	0	Neocenjeno
5	Zadostno		

5 Vse ocene je potrebno utemeljiti z opisom in komentarjem na ocenjevalnem zapisniku. Rezultat ocenjevanja se izrazi s skupno oceno. Skupna ocena je vsota posameznih ocen.

6 Ocenjevanje opravlja ocenjevalna komisija, ki jo določi RSS v konjereji v soglasju z organizacijo rejcev.

7 Na osnovi skupne ocene se živali razvrsti v razrede:

Odrasli konji		Žrebeta	
Število točk	Razred	Število točk	Razred
90 in več	1.a	40 in več	I
80-89	1.b	35-39	II
75-79	2.a	30-34	III
70-74	2.b	29 in manj	IV
65-69	3.a		
64 in manj	3.b		

Oznaka plus (+) ali minus (-) se znotraj posameznih razredov pripiše pri mejnih vrednosti skupne ocene (n. pr. 75 točk = 2.a-, 79 točk je 2a+).

8 Navodilo za ocenjevanje konj arabske pasme

8.1 Namen ocenjevanja

Namen ocenjevanja ni iskanje in poudarjanje napak, temveč izbor in razvrščanje konj z najboljšimi lastnostmi zunanosti - telesnim ustrojem, karakterjem in temperamentom, konstitucijo in posredno zmogljivostmi - delovno sposobnostjo v razrede v skladu z rejskim programom.

8.2 Način ocenjevanja

Ocenjevanje lastnosti zunanosti kot orodje za izvajanje selekcijskega programa – razvrščanje živali v kakovostne razrede je dovolj zanesljivo in učinkovito le, če ocenjujemo živali v standardih pogojih – v enaki starosti, v čim bolj izenačenih pogojih, po možnosti večje število živali naenkrat. Priporočljivo je usklajevanje in sporazumno ocenjevanje še zlasti, kadar je število ocenjevanih konj majhno.

8.3 Kriteriji za ocenjevanje lastnosti po ocenjevalnem modelu:

8.3.1 Pasemski tip

Ocenjuje se skladnost z značilnostmi pasme - rejskim ciljem. Vključuje oceno karakterja in temperamenta živali, telesna razmerja in uravnoteženost telesnega ustroja ter konstitucijo in kondicijo.

Zaželene so živali v izrazitem pasemskem tipu z dobro izraženim spolnim dimorfizmom, dobrohotnega karakterja, umirjenega temperamenta, skladnega telesnega ustroja v plemenski kondiciji.

Nezaželene so živali brez pasemskega tipa, z neizraženim spolnim dimorfizmom, neskladnega telesnega ustroja, zlobnega karakterja, nervoznega temperamenta, v pitovni ali gladovni kondiciji.

8.3.2 Glava

Ocenjuje se velikost, ustroj – oblika in proporci ter pasemske in spolne značilnosti

Zaželena je plemenita suha markantna glava konkavnega profila, lepo oblikovanih, dobro nasajenih ušes, širokega ravnega čela, z velikimi živahnimi temnimi očmi brez izrazite beločnice, velikih nozdrvi z zadostno razmaknjenimi spodnjimi čeljustnicami.

Nezaželena je izrazito groba ali prevelika glava brez pasemskih značilnosti, z znaki konstitucijskih napak.

8.3.3 Vrat

Ocenjuje se dolžina, nasajenost in povezanost vratu z glavo oz. prsmi, forma in omišičenost vratu.

Zaželen je dobro nasajen, dolg, dobro formiran in omišičen, usločen vrat z dobro, dovolj globoko in v zatilju dovolj pregibno povezavo z glavo.

Nezaželen je izrazito kratek močan vrat, zelo tanek vrat, zelo visoko ali nizko nasajen vrat, jelenji vrat, vrat plitek v grlu

8.3.4 Prednji del trupa

Ocenjuje se širina, globina in ustroj prsi, dolžina in višina vihra ter položaj ter dolžina plečnice in omišičenost – povezanost oplečja.

Zaželene so globoke in široke prsi, dobro izražen in formiran dolg viher, položno, dolgo, dobro omišičeno oplečje.

Nezaželene so plitke, ozke prsi, vdrta prsnica, nizek ali zelo kratek viher, kratko strmo pleče, slaba omišičenost in povezanost oplečja s prsnim košem.

8.3.5 Srednji del trupa

Ocenjuje se poprsje in trebuh - obokanost reber, globina in širina srednjega dela, linija, dolžina, širina in omišičenost hrbta, linija, dolžina, širina in omišičenost ledij ter prehod v križ.

Zaželen je širok in globok, dobro omišičen srednji del trupa z dobro obokanimi rebri, krajši do srednje dolg, dobro formiran prožen hrbet, krajša široka ledja z dobrim prehodom v križ.

Nezaželen je plitek, ozek, slabo omišičen zelo kratek ali predolg srednji del trupa, pobita rebra, za vihrom vdrta, mehak in/ali uleknjen ali krapji hrbet, dolga ozka ledja, slab prehod v križ.

8.3.6 Zadnji del trupa

Ocenjuje se širina, dolžina, položaj in oblika križa, dolžina in položaj križnice, nasajenost repa ter dolžina in omišičenost stegna.

Zaželen je dovolj dolg, širok, raven, dobro omišičen križ, dolga križnica, pravilno nasajen rep, dolga, dobro omišičena stegna.

Nezaželen je horizontalen ali pobit križ, ozek, zelo kratek, strehast križ, kratka križnica, izrazito globoko / visoko nasajen rep, slabo omišičena stegna.

8.3.7 Okončine

Ocenjuje se gradnja, pravilnost stoje ter kvaliteta kopit prednjih in zadnjih okončin.

Zaželene so čvrste, dobro omišičene okončine, z dobro formiranimi globokimi sklepi, korektnih stoj in dovolj velikih pravilno oblikovanih, zdravih kopit. Podlahti in goleni so dolge, piščalnice kratke, biclji dolgi.

Nezaželeni so slabotni sklepi, močno izražene nepravilnosti v stojah, dolgi, mehki, nepravilno formirani biclji, premajhna plitka kopita nepravilnih oblik.

8.3.8 Gibanje

Gibanje se ocenjuje v hodu in kasu. Ocenjuje se:

- pravilnost gibanja

Zaželeno je enakomerno, v hodu pravilno štiriktaktno, v kasu čisto dvotaktno, v galopu čisto tritaktno gibanje brez odstopanj iz smeri v lebdeči fazi koraka in stabilnih okončin v fazi obremenitve.

Nezaželena je neenakomerna spotikajoča se hoja in kas, kljusanje, večja odstopanja iz smeri v lebdeči fazi koraka in stabilnih okončin v fazi obremenitve, še zlasti v karpusih razmaknjena hoja, klepanje, kresanje struganje, klecava hoja, zvrčanje skočnih sklepov v fazi obremenitve.

- izdatnost in prožnost gibanja

Zaželeno je energično, izdatno in prožno gibanje v dobrem ravnotežju in zamahu, z jasno izraženo fazo lebdenja v kasu, in galopu, aktivnim zadnjim delom in prožnim hrptom.

Nezaželeno je neizdatno, nizko in togo gibanje.